Norsk Kennel Klub
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Mattilsynet

Oslo, 01.09.2026

**Innspill fra Norsk Kennel Klub (NKK) til gjennomføring av forordning (EU) 2026/1818**

om hunders og katters velferd og sporbarhet

| | |
|---|---|
| **Til** | Mattilsynet |
| **Saksnummer** | 2026/61408 |
| **Fra** | Norsk Kennel Klub |
| **Dato** | 01.09.2026 |

**Tre overordnede budskap**

- NKK ønsker et tydelig og formålstjenlig regelverk velkommen.
- NKK er innstilt på å ta et større ansvar innen registrering, dokumentasjon og kunnskapsbasert avlsarbeid.
- Enkelte bestemmelser vil påvirke NKK og tilknyttede klubber og forbund i betydelig grad og krever tilstrekkelig tid, medvirkning og tydelige vurderingskriterier.

**1. Innledning**

Norsk Kennel Klub (NKK) takker for muligheten til å gi innspill til den videre norske håndteringen av forordning (EU) 2026/1818 om hunders og katters velferd og sporbarhet. Tiden i denne innspillsrunden har dessverre vært for knapp til at vi har kunnet involvere hele organisasjonen vår. I den videre prosessen understreker vi viktigheten av at det legges opp til frister som gir NKKs tilknyttede raseklubber, forbund og Hovedstyre reell mulighet til å delta i arbeidet.

NKK er positiv til at det nå er vedtatt et felles europeisk regelverk på området. Et tydelig og harmonisert regelverk kan bidra til bedre dyrevelferd, mer ansvarlig avl og omsetning, økt sporbarhet og sterkere virkemidler mot useriøs og ulovlig handel med hunder og katter. Dette er formål som har bred tilslutning i NKK og i organisasjonens klubber og forbund.

Forordningen fastsetter minimumskrav til velferden for hunder og katter som avles eller holdes i virksomheter eller omsettes i EU-markedet, samt krav til sporbarhet. Velferdskravene retter seg i hovedsak mot dyreansvarlig (operatører), mens kravene til identifikasjon og registrering etter hvert får et vesentlig bredere virkeområde.

Det er viktig for NKK at den videre prosessen kan kombinere NKKs juridiske, veterinære- og avlsfaglige kompetanse med den rasespesifikke kunnskapen som finnes i raseklubber og forbund. Våre klubber og forbund har uttrykt et tydelig ønske om tidligere og mer reell involvering i arbeidet med nasjonalt regelverk hvor nye bestemmelser om helse, funksjon, eksteriør og deltakelse på arrangementer skal følges opp. NKK legger til grunn at det tilrettelegges for tilstrekkelig tid slik at NKK, med alle våre klubber og forbund, får delta aktivt i det videre arbeidet med innføring av forordningen.

**2. Forventede konsekvenser for norsk hundehold, avl, bruk og omsetning**

Forordningen vil få betydning for både organiserte og uorganiserte deler av hundeholdet. Den definerer blant annet avlsvirksomheter og legger plikter på dyreholdere (operatører) som bringer dyr i omsetning.

For NKK og tilknyttede klubber og forbund, vil konsekvensene særlig være knyttet til:

- tilpasning av avlsstrategi, grunnregler og rasespesifikke avlsprogrammer
- videreutvikling av registrerings-, dokumentasjons- og kontrollfunksjoner
- tilpasning av utstillings- og aktivitetsregelverk
- utvikling av kriterier og rutiner for vurdering av overdrevne eksteriøre trekk
- opplæring av dommere, tillitsvalgte, raseklubber og oppdrettere
- informasjon til valpekjøpere, hundeeiere og arrangører
- mulig utvikling av nye grensesnitt mot offentlige registre og europeiske systemer
- etablering av overgangsordninger for hunder, oppdrettere og aktiviteter som berøres av nye krav

NKK støtter tydelige helse- og velferdskrav, men ser også behov for presise definisjoner, forutsigbar praktisering, forståelige reaksjonsformer og rasespesifikk kunnskap ved utformingen av tiltak. Det er reist spørsmål om hvordan helsekrav, genetisk variasjon, mentalitet og funksjon skal vurderes samlet. NKK mener disse synspunktene bør inngå i den praktiske gjennomføringen, uten at hensynet til rasetype eller funksjon kan begrunne avl som innebærer en uakseptabel risiko for lidelse.

**3. Sporbarhet, identifikasjon og registrering**

NKK støtter forordningens krav om identifikasjon og registrering. Sporbarhet er grunnleggende for å kunne dokumentere et dyrs opprinnelse, herkomst og helseinformasjon. NKK mener dette er et av de sentrale kravene i regelverket. Det er viktig for å dokumentere ansvarlig person, følge opp velferdsproblemer og bekjempe ulovlig og villedende omsetning. Forordningen krever individuell identifikasjon med transponder og registrering i nasjonale databaser. Den stiller også krav om at registrene skal være samhandlende, og at det skal etableres en europeisk indeksdatabase. Dette vil gi økt sporbarhet og målrettet oppfølging av dyrevelferden.

NKK mener den norske gjennomføringen bør bygge videre på eksisterende registerinfrastruktur og etablerte samarbeidsmodeller, forutsatt at løsningene oppfyller forordningens krav til datakvalitet, digital infrastruktur, personvern, myndighetstilgang og rapportering.

NKK og DyreID har allerede etablert en felles løsning for registrering og id-merking av hund, som fungerer godt i dag og kan videreutvikles for å tilfredsstille kravene i forordningen. Dette er en løsning som støttes av de norske veterinærene. Ved å bygge videre på denne eksisterende løsningen, kan man unngå unødvendig dobbeltregistrering. Vi anbefaler derfor en modell der godkjente registre leverer nødvendige grunndata til myndighetene, samtidig som dagens registre og tjenester videreutvikles. NKK og DyreID har dessuten igangsatt et prosjekt for å utvikle nye løsninger, blant annet integrasjon med veterinærenes journalsystemer gjennom databasen Pyramidion, med mål om å samle all relevant informasjon om hunden på ett sted. Dette vil kunne svare ut forordningens krav, blant annet om selgers plikt til å oppgi hundens helseinformasjon ved eierskifte. Systemet vil også gi oppdrettere, raseklubber og NKKs helsedata både på individ- og populasjonsnivå. Dette vil bidra til bedre beslutningsstøtte for oppdrettere og mer målrettet arbeid med avlsprogrammer/strategier, samt gi viktig informasjon om avlsarbeidets effekt på helse.

Forordningen beskriver at hunder og katter skal være id-merket før de markedsføres. For NKKs medlemmer er det i dag vanlig å annonsere kommende kull i ulike kanaler slik at oppdrettere har god nok tid til å finne rette eiere til valpene. NKK ber Mattilsynet om en tydeliggjøring av begrepene, da det oppleves utydelig.

På denne bakgrunn ber NKK om at Mattilsynet tidlig etablerer en strukturert dialog med registeroperatører, veterinærfaglige miljøer og avlsorganisasjoner om:

- hvilken registermodell som best oppfyller forordningen
- hvilke data som skal inngå i nasjonal database og europeisk indeks

- hvordan data skal kvalitetssikres og oppdateres
- rolle- og ansvarsfordelingen mellom myndighet, veterinær, registeroperatør, avlsorganisasjon og dyreeier
- koblinger mellom identitetsdata, stamtavledata og relevante helseopplysninger
- tydeliggjøre tolkningen av id-merking og krav til markedsføring
- personvern, formålsbegrensning og tilgangsstyring
- hvordan løsningen kan understøtte risikobasert tilsyn uten unødvendig dobbeltregistrering

NKK er innstilt på å bidra aktivt i dette arbeidet og på å vurdere et større ansvar innen registrering og dokumentasjon. Det forutsetter klare offentlige krav, avklart myndighetsansvar, tilfredsstillende rettslig grunnlag og en bærekraftig teknisk og økonomisk modell.

**4. Avlsstrategier og forebygging av avlsrelaterte velferdsproblemer**

NKK støtter forordningens krav om at dyreholdere (operatører) skal sikre at avlsstrategiene minimerer risikoen for å avle hunder eller katter med genotyper som er forbundet med skadelige følger for helse og velferd.

Dette samsvarer med målet om et kunnskapsbasert avlsarbeid hvor helse, funksjon, mentalitet og genetisk variasjon vurderes samlet. For at dette skal kunne realiseres, er det nødvendig med systematisk innsamling av helse- og sporbarhetsdata som kan benyttes på flere nivåer i avlsarbeidet. Samtidig er det viktig å skille mellom hensyn som kan inngå i ordinær avlsplanlegging, og terskelen for hva som er dyrevelferdsmessig og rettslig akseptabelt. Hensynet til genetisk variasjon, rasens særpreg eller bruksegenskaper kan ikke legitimere avl som medfører en uakseptabel risiko for lidelse.

Våre raseklubber ønsker tydelige, forståelige og rasespesifikt relevante krav. Det er uttrykt bekymring for standardiserte testkrav uten dokumentert relevans for den enkelte populasjonen, samtidig som flere etterlyser bedre oppfølging av mentalitet, helse og funksjon.

NKK anbefaler derfor at norsk gjennomføring:

- bygger på dokumentert risiko og oppdatert fagkunnskap
- skiller tydelig mellom generelle minstekrav og rasespesifikke tiltak
- legger til rette for systematisk bruk av helse-, slektskaps- og populasjonsdata
- gir tydelig veiledning om oppdretterens dokumentasjonsansvar
- avklarer hvordan organiserte avlsprogrammer kan inngå i etterlevelse og tilsyn
- sikrer at samme grunnleggende velferdskrav gjelder uavhengig av om hunden er registrert i en avlsorganisasjon eller ikke

**5. Overdrevne eksteriøre trekk og konsekvenser for avl og aktivitet**

Bestemmelsene om overdrevne eksteriøre trekk vil etter NKKs vurdering være blant de delene av forordningen som får størst direkte betydning for vår virksomhet og organisasjon.

Artikkel 8 forbyr bruk i avl av hunder og katter som har fysiske trekk som innebærer høy risiko for skadelige virkninger for dyrets eller avkommets velferd. Før et dyr som kan ha et slikt trekk velges til avl, skal dyreholder (operatøren) rådføre seg med veterinær eller en uavhengig kvalifisert person som handler under veterinærens ansvar. Nærmere kriterier, vurderingsmetoder og krav til registrering skal fastsettes i delegerte rettsakter.

Artikkel 19 fastsetter videre at operatører av avls- og salgsvirksomheter ikke kan bruke hunder eller katter med overdrevne eksteriøre trekk i estetiske oppvisninger, utstillinger og konkurranser, og at arrangører skal utelukke slike dyr fra deltakelse.

NKK støtter formålet om å forebygge og motvirke eksteriøre overdrivelser som medfører helseproblemer, funksjonsnedsettelse eller redusert livskvalitet. Dette er et viktig dyrevelferdstiltak. Bestemmelsene vil samtidig berøre blant annet:

- rasespesifikke avlsprogrammer og avlsanbefalinger
- rasestandarder og fortolkningen av disse
- dommerutdanning og dommerpraksis
- utstillinger og enkelte andre konkurranseformer
- arrangøransvar, påmeldingsrutiner og adgangskontroll
- veterinære og andre kvalifiserte vurderinger
- dokumentasjon og registrering av vurderingsresultater
- reaksjoner ved manglende etterlevelse
- kommunikasjon med raseklubber, oppdrettere, hundeeiere og internasjonale samarbeidspartnere

Forordningen legger til grunn at regler for utstillinger og konkurranser skal gjennomføres gjennom en progressiv, balansert og forholdsmessig tilnærming som er praktisk mulig. Dette må etter NKKs vurdering få stor betydning i den videre utformingen av kriterier, veiledning og overgangsordninger.

NKK ber derfor om at Mattilsynet arbeider for at de utfyllende kriteriene:

1. er dyrebaserte, faglig begrunnede og egnet til lik praktisering
2. beskriver sammenhengen mellom fysisk trekk, funksjon og konkret velferdsrisiko
3. avklarer hvem som kan foreta vurderingen og hvilket kompetansenivå som kreves
4. fastsetter hvordan vurderingen skal dokumenteres og registreres
5. avklarer hvilke aktiviteter som omfattes av begrepene oppvisning, utstilling og konkurranse
6. skiller tydelig mellom arrangørens ansvar, dyreholders ansvar og den enkelte eierens ansvar
7. gir mulighet for praktisk gjennomførbare vurderingsordninger som ikke påfører hundene eller aktørene unødvendig belastning
8. ledsages av en tilstrekkelig overgangsperiode før forbudet håndheves fullt ut

NKK ber videre om å bli involvert i dette arbeidet på et tidlig tidspunkt. Organisasjonen har kunnskap om avl, rasestandarder, dommerutdanning, arrangementsgjennomføring og rasespesifikke helse- og funksjonsutfordringer. Raseklubbenes kunnskap bør inngå systematisk i fagarbeidet, samtidig som NKK må ivareta sitt selvstendige juridiske og dyrevelferdsmessige ansvar.

**6. Tidlig norsk innføring**

Mattilsynet har bedt om synspunkter på om bestemmelser i forordningen bør gjøres gjeldende i Norge før de blir gjeldende i EU.

NKK mener spørsmålet bør vurderes særskilt for de ulike delene av regelverket.

**Identifikasjon og registrering**

Norge bør etter vårt syn vurdere tidligere innføring av obligatorisk identifikasjon og registrering av hunder og katter, forutsatt at den nasjonale registermodellen, ansvarsfordelingen og de tekniske kravene er avklart. Vi viser til at Norge allerede har etablert registerinfrastruktur og integrasjoner som kan danne grunnlag for en slik innføring.

**Avl, virksomhetskrav og aktivitetsforbud**

For bestemmelser som krever utfyllende rettsakter, vesentlige organisatoriske endringer eller nye vurderings- og kontrollsystemer, anbefaler NKK ikke en generell tidligere norsk ikrafttredelse.

Dette gjelder særlig reglene om eksteriør overdrivelser. Forbudet i artikkel 8 nr. 2 skal etter forordningen anvendes fra 1. juli 2030, mens Kommisjonen skal fastsette nærmere kriterier senest 30. juni 2030. En særnorsk tidlig innføring før kriteriene og vurderingsmetodene er tilstrekkelig avklart, vil kunne skape rettslig og praktisk usikkerhet og risiko for

ulik behandling. Det kan dessuten skape ulikheter i håndhevelse mellom land der våre medlemmer aktivt utøver sitt virke, som bidrar til ulik praksis knyttet til dyrevelferd.

NKK anbefaler derfor at prioriteten i første fase er:

- utvikling av klare veiledere
- kompetansebygging
- utprøving av vurderings- og dokumentasjonsmodeller
- tilpasning av registre og interne regelverk
- bred informasjon til berørte aktører
- dialog med organisasjonene før bindende krav håndheves

**7. Om reglene bør utvides til alt hold av hunder**

NKK støtter at grunnleggende krav til ansvarlig dyrehold og sporbarhet skal omfatte hunder bredt. Vi mener likevel at det må skilles tydelig mellom:

- alminnelige dyreeiere
- personer som leilighetsvis overdrar et dyr
- oppdrettere og andre dyreholdere
- dyremottak og fosterhjem
- større virksomheter som omfattes av særskilte krav

Forordningen foretar selv slike avgrensninger, blant annet ved at detaljerte velferdskrav i kapittel II retter seg mot dyreholdere, mens sporbarhetskravene har et bredere personelt virkeområde.

NKK anbefaler ikke at alle detaljerte virksomhetskrav ukritisk gjøres gjeldende for ethvert privat hundehold. En eventuell utvidelse må bygge på dokumentert behov, forholdsmessighet og praktisk mulighet for håndhevelse.

NKK mener det er behov for klare skiller mellom ulike typer dyrehold og anbefalt egne veiledere for oppdrettere, dyremottak, fosterhjem og ordinære dyreeiere.

**8. Strengere eller utfyllende nasjonale regler**

Artikkel 30 åpner for strengere nasjonale regler som gir mer omfattende beskyttelse av hunder og katter i virksomheter eller økt sporbarhet, forutsatt at reglene er forenlige med forordningen og ikke forstyrrer det indre markedet.

NKK er ikke imot nasjonale tilleggsregler. Vi har gjennom flere år arbeidet for å tilpasse vår virksomhet til den varslede forskrift om velferd for hunder i forbindelse med avl. Vi mener at forskriften, slik den foreligger i utkast av 01.12.2023, dekker flere forhold i forbindelse med avl enn forordningen. Dette kan tydeliggjøre regelverket for de ulike aktørene i «verdikjeden» for hundeavl. Vi mener Mattilsynet bør vurdere om slike regler kan være hensiktsmessige der det foreligger:

- en sannsynlig og vesentlig dyrevelferdsgevinst
- forholdsmessighet mellom tiltak og belastning
- praktisk mulighet for etterlevelse og håndheving

Vi anbefaler likevel at hovedprioriteten først er en god og enhetlig gjennomføring av forordningen. Et omfattende parallelt norsk særregelverk kan gjøre regelverket vanskeligere å forstå og etterleve, særlig når flere utfyllende EU-rettsakter ennå ikke er fastsatt.

Nasjonale regler bør derfor ikke vedtas raskere eller gjøres mer detaljerte enn nødvendig uten en konkret konsekvensutredning. Vi forutsetter at berørte fag- og organisasjonsmiljøer involveres før slike regler utformes.

**9. Behov for norske unntak**

Forordningen inneholder enkelte uttrykkelige muligheter for nasjonale unntak. Blant annet kan den kompetente myndigheten godkjenne ellers forbudte nære paringer dersom dette er nødvendig for å bevare lokale/nasjonale raser med begrenset genpool. Den åpner også for særskilte unntak for visse tjenestehunder og for enkelte krav som gjelder vokter- og gjeterhunder under bestemte bruksforhold.

NKK anbefaler at Norge etablerer en klar, restriktiv og faglig kontrollert prosedyre for de unntakene forordningen uttrykkelig åpner for. Prosedyren bør angi:

- hvem som kan søke
- hvilken dokumentasjon som kreves
- hvilket fagorgan som skal uttale seg
- hvilke kriterier som skal være oppfylt
- om tillatelsen gjelder et enkelttilfelle, en kombinasjon eller et tidsavgrenset tiltak
- hvordan avgjørelsen og resultatene skal registreres og etterprøves

Unntak bør ikke benyttes som en generell adgang til å videreføre risikofylt avl. For lokale/nasjonale raser med begrenset genpool kan det likevel være nødvendig å vurdere særskilte, dokumenterte bevaringstiltak. Slike vurderinger må bygge på populasjonsgenetisk og veterinærfaglig kunnskap og en samlet vurdering av forventet velferdsvirkning.

**10. Opplysninger om omfang og terskelverdier**

NKK har funnet fram tilgjengelige anslag for:

- antall dyrehold som antas omfattet:
- antall oppdrett: antall oppdrettere som har hatt kull etter 01.01.2000: **58523**
- antall oppdrett med mer enn to kull per kalenderår: oppdrettere som i gjennomsnitt har hatt mer enn to kull i året siden 01.01.2000: **295**
- antall oppdrett med mer enn fem kull per kalenderår: oppdrettere som i gjennomsnitt har hatt mer enn fem kull i året siden 01.01.2000: **34**
- antall oppdrett med mer enn fem tisper: hundeeiere som har mer enn 5 tisper registrert på seg i dag som er født etter 01.01.2000: **5677**

Vi gjør oppmerksom på at NKKs data gjelder hunder og oppdrett registrert gjennom våre systemer, hvor vi har satt terskelverdier tilbake til år 2000.

**11. Videre involvering og samarbeid**

NKK ønsker å være en aktiv og konstruktiv samarbeidspartner i det videre arbeidet.

Forordningen legger opp til flere utfyllende og delegerte rettsakter om blant annet eksteriøre overdrivelser, skadelige genotyper, vurderingsmetoder, dokumentasjon, utdanning og databasekrav. Det er derfor viktig at dialogen ikke avsluttes med denne innspillsrunden.

Vi ber om at Mattilsynet etablerer faste arenaer for videre dialog med blant andre:

- NKK og relevante raseklubber og forbund
- veterinærfaglige og genetiske fagmiljøer
- Den Norske Veterinærforening
- registeroperatører, herunder DyreID
- dyrevern- og omplasseringsaktører
- arrangører og andre miljøer som berøres av aktivitetsbestemmelsene

Internt vil NKK videreutvikle arenaer for involvering av klubber, forbund og relevante fagmiljøer. Organisasjonens rasespesifikke kunnskap er viktig, samtidig som NKKs endelige standpunkter må bygge på gjeldende rett, dyrevelferd, veterinærfaglig kunnskap og organisasjonens overordnede ansvar.

**12. Oppsummering**

NKK:

- ønsker et tydelig og harmonisert regelverk for velferd og sporbarhet velkommen
- støtter målet om ansvarlig avl og forebygging av avlsrelaterte helse- og velferdsproblemer
- er innstilt på å ta et større ansvar innen registrering, dokumentasjon og kunnskapsbasert avlsarbeid
- anbefaler at norsk regelverk bygger videre på eksisterende register- og faglig infrastruktur
- støtter vurdering av tidligere innføring av identifikasjon og registrering når nødvendige rettslige og tekniske avklaringer foreligger
- anbefaler ikke generell tidligere innføring av bestemmelser som krever utfyllende kriterier eller omfattende organisatorisk tilpasning
- ber om en tydelig, progressiv og forholdsmessig gjennomføring av reglene om eksteriøre overdrivelser
- ber om tilstrekkelige overgangsperioder og tidlig involvering i utviklingen av kriterier, vurderingsmetoder og veiledning
- mener nasjonale tilleggsregler må bygge på dokumentert behov, tydelig dyrevelferdsgevinst, forholdsmessighet og praktisk gjennomføring
- ønsker en strukturert og løpende dialog med Mattilsynet om den videre gjennomføringen

NKK stiller sin kompetanse, sine registre og sitt organisatoriske nettverk til disposisjon for det videre arbeidet. Vårt mål er å bidra til en gjennomføring som styrker hundevelferden, sikrer høy etterlevelse og samtidig gir berørte aktører nødvendig forutsigbarhet.

Med vennlig hilsen

Ingvild Bretten Berg
Generalsekretær

**Norsk Kennel Klub**

Hanne Christine Øverli
Avdelingsleder helse og registrering,

**Norsk Kennel Klub**